

Posudek oponenta Disertační práce MgA. Elišky Blažkové.

Název práce:

Becalelova akademie umění a designu v Jeruzalémě. Historický vývoj se zaměřením na výuku fotografie.

Eliška Blažková nastoupila studia v doktorském studijním programu FMK v roce 2013.

Studijní stáž v izraelském Jeruzalémě na Becalelově akademii umění a designu znamenala v jejím tvůrčím životě zásadní změnu. Vyvrcholením izraelské mise je její disertační práce – teoretická i praktická část.

Teoretická část Disertační práce se věnuje historii vzniku a vývoje této školy. Zvláštní důraz pak věnuje, jako fotografa, logicky katedře fotografie.

Zkoumá peripetie vzniku a rozvoje fotografického oddělení. Důležitou částí je pak informace o současném vzdělávacím programu, seznam aktuálních vyučujících. Struktura výuky v bakalářském i magisterském studiu.

Je s podivem, jak autorka sama píše, že dosud nebyla vypracována žádná publikace, která by historii této významné, bezesporu jedné z nejvýznamnějších uměleckých škol nejen na Blízkém východě zkoumala. Eliška Blažková je tak zřejmě první, kdo se tohoto úkolu ujal. Je zřejmě první, kdo se pokusil z kusých informací, z mnoha zdrojů složit, sestavit a popsat všechny peripetie vzniku umělecké vzdělávací instituce v Zemi izraelské a později založeném státě Izrael.

Už tato skutečnost sama o sobě je velmi významným počinem.

Eliška Blažková se touto publikací stala průkopníkem ve výzkumu této historie.

Z textu je zřejmé, že je autorka hluboce zainteresovaná do zkoumané problematiky. Práci obohacuje významně velké množství – 114 obrazů, ilustrací, fotografií jak historických, často unikátních, tak ze současného dění na akademii, fotografie z výukového procesu, portréty historických osobností i současných pedagogů.

Zvláštní a významnou kapitolkou je informace o spolupráci Fakulty multimediálních komunikací UTB s Becalel akademy.

Neméně významná je informace o dvou velmi zajímavých a inspirujících workshopech realizovaných Yosaifem Cohainem a v letech 2017 a 18 v Olomouci pod názvem *Learning to see*, určený pro studenty FMK bez ohledu na studovaný obor.

Důležitou součástí práce jsou také 3 přílohy – přepis velmi osobního rozhovoru s Jehudou Baconem, bývalým pedagogem Becalelu, českého původu.

Dále pak rozhovory s Hananem Laskinem, zakladatelem katedry fotografie a Yosaifem Cohainem o jeho výukových metodách.

Velmi inspirující materiál. Škoda jen, že se neuskutečnil rozhovor i s Davidem Adikou, současným vedoucím katedry fotografie. Jistě by byl dalším zajímavým materiálem a náznakem jeho představy o blízké budoucnosti směřování tohoto oddělení a snad i výuky fotografie obecně.

Při konzultacích této práce bylo několikrát konstatováno, že je škoda, že není tento materiál také v angličtině, protože by jeho obsah mohl být využit pro další výzkum i mimo české prostředí. V textu, který je napsaný čtivě, bez významných chyb, se ale Eliška nevyhnula několika překlepům.

Další poznámkou, kterou si nemohu odpustit je grafická podoba Disertační práce. Samozřejmě to není chybou autorky, ale navrhuji, aby se oborová komise zabývala možností, aby na výtvarné fakultě měly obdobné práce i odpovídající výtvarnou úroveň, při zachování možnosti kontroly jejího rozsahu.

Praktická část Disertační práce – publikace s názvem *Haredim*.

I tato práce je důkazem obrovského zaujetí Elišky Blažkové problematikou židovství, Izraele, pestrostí jeho života a životem především v ultraortodoxní komunitě.

Eliška si během svého pobytu a jako nežidovka s fotoaparátem, po počátečních projevech nedůvěry, někdy až konfliktních situacích dokázala získat důvěru i této části židovského obyvatelstva.

Jeruzalémská čtvrť Mea Šarim, čtvrť „kde se zastavil čas“ je obývaná členy komunity Haredim.

Během několika pobytů v letech 2011 – 18 vytvořila autorka rozsáhlý soubor fotografií sledujících běžný život komunity, oslavy významných židovských svátků, ale i fotografie ze života rodin, postavení ženy v komunitě.

Publikace je rozdělena do 9 oddílů – kapitol, které se postupně věnují jednotlivým svátkům, rodině v komunitě Haredim, postavení ženy v komunitě.

Na první pohled ve dvousetstránkové publikaci zaujme množství asi 110 fotografií zobrazujících různé situace. Fotografie většinou popisují danou událost a jsou pořizované s určitým odstupem. Možná je to dané komplikacemi při samotném fotografování. Autorka zřejmě neměla možnost přiblížit se na větší detaily. Obrazová část, množství černobílých fotografií je dle mého názoru naddimenzované.

Formát knihy, stejná velikost fotografií, grafické řešení působí v celku dost nepřehledně a postupně až nudně. Popisky uvedené vždy až na konci kapitoly, či oddílu také nenapomáhají lepší orientaci. Grafické řešení nerozlišuje významnější a také výtvarnější obrazy od popisných. Přímou nepříjemná je nutnost otáčet knihu u fotografií pořízených na výšku. Některé situace se opakují. Vzniká dojem, že byla autorka fotografií občas až příliš okouzlená děním a atraktivitou, fotogeničností prostředí. Možná chybí výběru fotografií větší časový odstup.

Pozitivní stránkou publikace je vysvětlení některých pojmů, významu jednotlivých svátků a další skutečnosti ze života této komunity. A také, že je dvojjazyčná.

Zajímavým doplňkem je rozhovor autorky s Juditou Matyášovou, umístěný ke konci publikace. V tomto rozhovoru se čtenář seznamuje s peripetiemi vzniku tohoto fotografického souboru.

Laudatio napsané Josaifem Cohainem celou publikaci završuje.

Přes některé mé kritické poznámky považuji úctyhodné úsilí Elišky Blažkové, její vysokou angažovanost, snad i urputnost a trpělivost, vytvořit a dokončit tento soubor a publikaci za velice významné a objevné dílo.

Obě části Disertační práce, jak teoretická, tak praktická jsou důkazem jejího poctivého přístupu, bytostného zaujetí zvoleným tématem, splňují požadavky pro završení Doktorského studia a práci jako celek doporučuji k přijetí a obhájení.

V Praze, dne 9. 6. 2019

Doc. MgA Jaroslav Prokop